

Dźwięki wysokie i niskie

TEMAT: Wysoko – nisko

Bazową częścią każdej lekcji jest film. Do filmu dołączone są także materiały dodatkowe, np. pliki audio, pdf, karty pracy. W scenariuszu i w filmie zostawiliśmy znaki pomocnicze.

LEGENDA

- czas na film
- zatrzymaj film
- czas na karty pracy
- czas na słuchanie
- czas na granie, rytmiczanekę lub śpiew
- czas na dodatkowy materiał video
- czas na eksperyment w klasie

To nasze sugestie, ale to Ty decydujesz o liczbie powtórzeń danego ćwiczenia czy jego pominięciu. Mamy nadzieję, że te materiały będą dla Ciebie pomocą i inspiracją.

Tworzenie ich było dla nas ciekawą przygodą i zabawą, czego i Tobie życzymy.

MATERIAŁY

- film_Wysoko-nisko.mp4
- karta pracy_Wysoko-nisko.pdf
- dźwięki/audio_Wysoko-nisko.mp3
- quiz/audio_Wysoko-nisko.mp3
- butelki po napojach (plastikowe lub szklane)
- woda
- kartki a4, nożyczki, klej

CEL

Rozpoznawanie dźwięków wysokich i niskich.

METODY

- praca zespołowa
- praca grupowa
- praca indywidualna

PODSTAWA PROGRAMOWA

Uczeń:

- słucha, poszukuje źródeł dźwięku i je identyfikuje
- odróżnia dźwięki muzyki, np. wysokie – niskie
- odróżnia i nazywa wybrane instrumenty muzyczne
- śpiewa, dbając o prawidłową postawę, artykulację i oddech
- wykonuje instrumenty m.in. z materiałów naturalnych i innych

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ▶ **1.** Włącz film. Na jego wstępie Agata i Miłosz prezentują flety (krótkie nawiązanie do instrumentów dętych).
- ▶ **2.** Razem z prowadzącymi spróbujcie wykonać ćwiczenia oddechowe:
 - Brzuch to balon, który nabiera powietrze. Zróbcie spokojny wdech i wydech, trzymając rękę w okolicy pępka. Dzięki temu poczujecie pracę mięśni brzucha.
 - Jeśli macie taką możliwość, połóżcie się na plecach. Na brzuchu połóżcie kartkę, książkę lub zeszyt. Robiąc taki sam wdech-wydech jak wcześniej, poczujecie, jak Wasz brzuch unosi przedmiot do góry w czasie wdechu i opuszcza go w czasie wydechu. Nie napinajcie mięśni i starajcie się, aby Wasz oddech był głęboki, a powietrze nie zatrzymywało się, blokując w ten sposób klatkę piersiową.
 - Dmuchaјcie na swoją kartkę położoną na ścianie, tak aby nie spadła. Kto utrzyma ją najdłużej – wygrywa :)
 - Syczące węże: wdech i długi wydech na spółgłosce „s”.
 - Poparzona broda: czyli dmuchamy na brodę lub przyłożony do niej palec, chowając dolną wargę, a wysuwając górną.
- ▶ **3.** Prowadzący przedstawiają mały eksperyment, który możecie potem wykonać w klasie lub w domu. Sprawdzicie dzięki niemu, co wpływa na zmianę wysokości dźwięku.
- ▶ **4.** W klasie nalejcie wodę do butelek (najlepiej tego samego rodzaju) – do każdej inną ilość. Jedną pozostawcie pustą. Ustawcie je w kolejności od pustej po najpełniejszą. Spróbujcie na nich zagrać, dmuchając sposobem z ćwiczenia „poparzona broda”, ale zamiast palca przyłożcie szybki butelek. Postarajcie się też zaśpiewać dźwięk zagrany na butelce.
- ▶ **5.** Wyniki eksperymentu: im mniej wody, a więcej powietrza, tym grany/wydmuchiwany dźwięk z butelki jest niższy. Podobnie jak w instrumentach dętych – im większy instrument (więcej w nim wolnej przestrzeni), tym dźwięk jest niższy.
- ▶ **6.** Prezentacja instrumentu fletnia Pana.
- ◻ **7.** Opowiedz mit o bożku Panie lub przeczytaj ten fragment: bożek Pan, wg mitologii greckiej, był opiekunem pasterzy i ich trzód. Zakochał się w nimfie o imieniu Syrinks i poprosił, by została jego żoną. Niestety nie był zbyt urodziwy, a do tego miał kopyta i ogon. Nimfa nie odwzajemniała jego uczucia, a że bożek Pan był bardzo natarczywy, poprosiła bogów o pomoc, a ci przemienili ją w trzcinę. Widząc to, Pan usiadł w jej zaroślach i płakał ze smutku. Siedząc tak, usłyszał, jak wiatr, potrząsając trzcina, wydaje podobny do jego łkania tęskny dźwięk. Uciął kilka łodyg trzciny o różnej długości i związał sznurkiem. Tak powstała fujarka pastuszków, dziś znana jako fletnia Pana.
- ▶ **8.** Prezentacja australijskiego didgeridoo (czyt. didżeridu).

PRZEBIEG ZAJĘĆ

9. Na karcie pracy znajduje się quiz (ćwiczenie 1). Należy podpisać obrazki numerami pasujących do nich odgłosów z nagrania. Odgłosy są też nagrane w osobnym pliku audio (dźwięki/audio_Wysoko-nisko.mp3).

Rozwiązanie quizu: 1.statek 2.lew 3.flet 4.ptak 5.czajnik 6.pociąg 7.didgeridoo 8.fletnia Pana

10. Na karcie pracy nr 2 znajdują się ilustracje rzeczy i zwierząt z poprzedniej karty oraz półki, na których dzieci powinny je umieścić zgodnie z ich brzmieniem – od niskiego do wysokiego. Niektóre z nich, jak np. czajnik czy pociąg, można ułożyć na środkowej półce lub na kilku półkach.

BONUS

- Wszystkie ćwiczenia oddechowe wykonujcie na luzie, bez napinania się i w wentylowanej sali – niektórym z Was może się od nich nieco zakręcić w głowie.
- Na kanale YT znajdziesz przykłady gry na didgeridoo rdzennych mieszkańców Australii np. <https://www.youtube.com/watch?v=yG9ZX1FS20A&t=32s>
Posługują się oni specjalną techniką oddechu permanentnego, który pozwala na wydobywanie dźwięku przez dłuższy czas, bez konieczności jego przerywania. Muzyk wydyma policzki, gdzie „magazynuje” powietrze, a w tym czasie nabiera je nosem. Tak jak na tym przykładzie.
- Dodatkowy plik (quiz/audio_Wysoko-nisko.mp3) to quiz dźwiękowy. Zawiera dziesięć przykładów zagranych na fletni Pana. Zadanie polega na rozpoznaniu, który z dźwięków w każdym z przykładów był niski, a który wysoki.
Poprawne odpowiedzi:
1.niski wysoki 2.wysoki niski 3.niski wysoki 4.wysoki niski 5.wysoki niski 6.niski wysoki 7.wysoki wysoki (ten sam dźwięk) 8.wysoki niski 9.wysoki niski